

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TO'LOV INFRATUZILMASINI SHAKILLANISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: TARIXIY, ILMIY HAMDA BOZOR TAHLILI	32
A.A. Akbarov, X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	42
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
TURIZM KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY AKTIVLARINING ROLI.....	47
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKOLOGIK SOLIQLAR VA TO'LOVLAR TIZIMI TAHLILI	53
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich, Abdolnizozov Murodbek Madiyarovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR VA TIZIMGA KIRITILAYOTGAN O'ZGARISHLAR.....	59
Kasimova Gulyar Axmatovna, Aripova Kamola Botir qizi	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI KOMPLEKS BAHOLASH VA PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK VA SUN'IY INTELLEKT USULLARINING INTEGRATSIYASI	64
Namazov Gafur Shokulovich	
BALIQCILIK SUBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISHDA DUNYO MAMLAKATLARINING O'RNI	69
Beglayev Uchqun Xurramovich	
KAMBAG'ALLIK FENOMENINING IJTIMOYIY-IQTISODIY VA NAZARIY-KONTSEPTUAL ASOSLARI	75
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HISOB VA BIZNES JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	81
Artikova R.A.	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND TO'LASH QOBILİYATI KOEFFITSIYENTINING MAQBUL ORALIG'INI ANIQLASH VA UNING INVESTITSION SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	88
Ibragimov G'anjon G'ayratovich	
STRATEGIES TO RAISE AWARENESS OF NATURAL POLLUTION AMIDST RISING POPULATION DENSITY AND GDP PER CAPITA IN UZBEKISTAN	93
Axliddin Aroplitdinovich Valiyev, Askarov Farhod Rakhmatovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ESG-ОРИЕНТИРОВАННОМ РАЗВИТИИ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.....	99
Айматова Фарида Хуразовна	
KORXONALARDA INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANISHINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	107
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
DEHQON XO'JALIKLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA KREDITLAR MIQDORINI DIFFERENSIYALLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	113
Xakimov Zafar Ibragimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	118
Tadjimirzayev Anvar Abduvoxidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA HUDUDIY MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	124
Muhammadieva Nodira	
SUN'IY INTELLEKT DAVRIDA HUDUDIY RIVOJLANISHNI STATISTIK HISOBLASH METODOLOGIYASINI QAYTA BAHOLASH MEZONLARI (SCOPUS VA WEB OF SCIENCE DA INDEKSLANGAN ILMIY NASHRLAR TAHLILI ASOSIDA).....	131
Santjar Abdumurodovich Sattorov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY-IQTISODIY OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	139
Allamuratova Perida Maxsetbaevna	

XORAZM VILOYATIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI VA AHAMIYATI	144
Ro'zmatova Farahongiz Bekmurotovna, Yarmetova Nargiza Shiximbayevna	
MAHALLIY VA XALQARO TURIZM BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI, TAMOIYILLARI VA MEKANIZMLARI	152
Alikulov Samar Abdurashidovich	
TRANSPORT XIZMATLARINING SOHALAR BO'YICHA TAQSIMOTI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TASNIFI	159
Karimova Shaxnoza Uktamovna	
RAQAMLI TO'LOVLAR VA O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV SHAFFOFLIGI	165
Ruziyeva Barno Yadgarovna	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ	172
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
MAJBURIY IJRO HARAKATLARINI RAQAMLASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	177
Matmuratova Nasiba Azatovna	
OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI CHEKLOVCHI OMILLAR TAHLILI	181
Pulaton Abdulla	
INVESTITSION LOYIHALARNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA ULARNI MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI	185
Nazarov Aziz Avazovich	
ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	190
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING MAQSADLI PROGNOZ PARAMETRLARI	197
Omonova Nafisa Qahramon qizi	
MANAGEMENT STRATEGIES IN WOMEN'S BUSINESS: GENDER-SPECIFIC APPROACHES, INNOVATIVE MODELS, AND DIGITAL TRANSFORMATION	200
Ahrorova Asila	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARI INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	207
Hakimova Oydina Abdulhamidovna, Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
INSON TARAQQIYOTI INDEKSI VA UNI ANIQLAB BERUVCHI KO'RSATKICHLARNING KORRELYATSION-REGRESSION TAHLILI	212
Tursunov Rasul Tairovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	218
Эргашева Феруза Насруллаевна	
ENHANCING THE METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM VILLAGES IN UZBEKISTAN	226
Khudaynazarova Dilorom Khayrullaevna	
THE ROLE OF INNOVATION IN ENSURING COMPETITIVENESS IN THE GREEN ECONOMY	231
Musadjanova Nargiza Abduvoxid qizi	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INGLIZ TILINING O'RNI VA SAMARADORLIGI	238
Saodat Sadriddinova	
OLIY TA'LIMDA CHET TILLARNI O'QITISH UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	243
Saida Xabibullayeva	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИСКАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СФЕРЕ ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	247
Исматиллаева Роза Тухтамуратовна, Тураева Сурия Тельмановна	

INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERINING QIYMAT YARATISH UZLUKSIZ ZANJIRIDA AGROSERVIS XIZMATLARI KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	252
Kudratova Iroda Turdibayevna	
QISHLOQ XO'JALIGI IQTISODIYOTIDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI	257
Nurullayeva Raushan Koptleuovna, Nurimbetov Timur Uzaqbergenovich	
FIZIKA UMUMIY KURSIGA NANOTEXNOLOGIYA TUSHUNCHALARINI KIRITISHNING METODIK ASPEKTLARI VA KOMPONENTLARI	260
Sottarov Abdulvali Umirqulovich	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK HISOBOTLAR VA ULARNING TUTGAN O'RNI.....	266
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Rahmanova Sitara Bahodir qizi	
SANOAT KORXONALARIDA OPERATSION MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	277
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA MOLİYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH.....	283
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION INVESTITSİYALASH VA MUQOBIL MOLİYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI JORIY ETISH (SIRDARYO VILOYATI MISOLIDA)	286
Maxamadiyev Turg'unboy Jumabayevich	
O'ZBEKISTONDA XO'JALIK JAMIYATLARI KUZATUV KENGASHLARI FAOLIYATINING ILMIY-METODOLOGIK ASOSLARINI RIVOJLANTIRISH.....	292
Valijonov Akmaljon	
IQTISODIYOTNING AGRAR SEKTORIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH: NAZARIY VA USLUBIY YONDASHUVLAR	296
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
O'ZBEKISTON MOLİYA TIZIMIDA MAHALLIY MOLİYANING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	303
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
МЕТОД ФОРМИРОВАНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО ТУРИСТИЧЕСКОГО ПАКЕТА	308
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI XUDUDIY TARKIBINI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI	311
Uralov Eliboy Omonovich	
INNOVATSION VA AN'ANAVIY YONDASHUVLAR ASOSIDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING TAQQOSLAMA TAHLILI	316
Abdulfarmonov Farrux Faxriddinovich	
EKSPORT IMKONIYATLARI VA LOGISTIKA SAMARADORLIGINI SOLISHTIRISH.....	320
Safarova Muxabbat Radjabovna	
IJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI O'SISHI DINAMIKASI VA LIKVIDLIK KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	324
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
KO'CHMAS MULKNI OMMAVIY BAHOLASHNING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI.....	331
Xushvaqtov Jasur Shuhrat o'g'li	
TURIZM XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARDA MOLİYAVIY HISOBOTLARNI MHXS GA O'TKAZISHDA TRANSFORMATSIYA REJASINI ISHLAB CHIQUISH MASALALARI.....	339
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich	
QURILISH SANOATI KORXONALARI DIVERSIFIKATSIYALASHUVINING IQTISODIY MEXANIZMLARI	343
Yembergenova Aynur Aydosbaevna	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANISHNING NAZARIY JIHATLARI	351
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	

KAPITAL BOZORI ORQALI MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA INVESTITSIYA JALB QILISHNING BELARUS TAJRIBASI	357
<i>Abduraxmanov Adham Raxmatullayevich</i>	
BARQAROR QISHLOQ XO'JALIGI AMALIYOTLARINI JORIY ETISHDA XULQ-ATVOR OMILLARINING NAZARIY VA AMALIY AHAMIYATI	362
<i>Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich</i>	
SANOAT KORXONALARIDA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	367
<i>Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov</i>	
O'ZBEKISTONDA MEHMONXONALARNI MOLIALASHTIRISH ORQALI JOYLASHTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	373
<i>Xasanova Naimaxon Akmal qizi</i>	
SOLIQ YUKINI OPTIMALLASHTIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	381
<i>Jovliyeva Zuhra Chori qizi</i>	
SANOATNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "YASHIL" INVESTITSIALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	386
<i>Ibragimov Zaxid Taxirovich</i>	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ АКТИВАМИ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО ПРИМЕНЕНИЯ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	395
<i>Т.И.Бобакулов, Тухтамышева Гулнора Усмановна</i>	
AGRAR TARMOQQA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI ISHLAB CHIQRISH FUNKSIYALARI YORDAMIDA EKONOMETRIK BAHOLASH.....	401
<i>Xatamov Ochildi Qurbonovich, Badalov Jamshid Jamolovich</i>	
IJARA OPERATSIYALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING KAMCHILIKLARI VA UZVIY TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	409
<i>Oripova Saodat Mirfotix qizi</i>	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH.....	414
<i>Xolboyeva farangiz xayrulloevna</i>	
SUN'YI INTELLEKT VA RAQAMLI VOSITALARNING TA'LIM JARAYONIDAGI O'RNI.....	419
<i>To'xtamishева Dilrabo Shermonovna</i>	
MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTINI KENGAYTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	424
<i>Kalenov K.T.</i>	
HUNARMANDCHILIK BRENDLARINING BOZOR OMILLAR TIZIMINI (MAHSULOT, NARX, TAQSIMOT, TARG'IBOT) TAKOMILLASHTIRISHNING USLUBIY ASOSLARI	428
<i>Ergasheva Aziza</i>	
NAMANGAN VILOYATI IQTISODIYOTIDA TARKIBIY O'ZGARISHLAR: HUDUDIY VA TARMOQ TAHLILI	436
<i>Tohirov Jahongir Muzaffar o'g'li</i>	
WATER HARVESTING FOR CLIMATE RESILIENCE IN UZBEKISTAN'S AGRICULTURE: OPPORTUNITIES, BARRIERS, AND POLICY RECOMMENDATIONS	445
<i>Kripa Mondal, Dr. Anita Banerjee</i>	
O'ZBEKISTONDA TABIIY VA IQTISODIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASH YO'LLARI	454
<i>Sattarov Abdusamat Umirqulovich</i>	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	459
<i>Nasibboyev Fazliddin Sirojiddinovich</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI MONITORING QILISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF QILISH YO'LLARI	464
<i>Hamroyev Sherzod Axtamovich</i>	
SIRKULYAR IQTISODIYOT — IQTISODIY BARQARORLIKNING MUHIM OMILI	471
<i>Hasanov Sh. Sh.</i>	

МАРКЕТИНГОВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗА.....	482
<i>Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи</i>	
TEMIR YO'L SOHASINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	488
<i>Orifova Ximoyat Shovkat qizi</i>	
O'ZBEKISTONDA ZIYORAT TURIZMINI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHDA XALQARO TAJRIBADAN FOYDALANISH YO'LLARI.....	494
<i>Raximova Dilfuza Mirzakasimovna</i>	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MILLIY HUNARMANDCHILIKNING IQTISODIY SALOHIYATINI BAHOLASH VA EKONOMETRIK PROGNOZLASH	503
<i>Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna</i>	
MINTAQAVIY IQTISODIY O'SISHNI BAHOLASHDA EKONOMETRIK MODELLAR VA GEOSTATISTIK USULLARNI TAKOMILLASHTIRISH: SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA	509
<i>Sattorov Sanjar Abdumurodovich</i>	
XODIMLARNI MOTIVATSIYA QILISH VA ULARNING ISH FAOLIYATIGA TA'SIRI: O'ZBEKISTONDAGI KICHIK VA O'RTA BIZNES MISOLIDA	518
<i>Yuldashov Aziz</i>	
RAQOBAT MUHITIDA AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BRENND STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI	522
<i>Boboyev L. Kadrxo'ja Djuraxodjeyevich</i>	
XODIMLARNI O'QITISH, QAYTA TAYYORLASH VA ISHSIZLARNI KASBGA YO'NALTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI (GERMANIYA MISOLIDA).....	528
<i>Sattorov Ramziddin Shovxiddin o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	533
<i>Yangiboyev Sardor Ernazar o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI RIVOJLANTIRISHDA CHIQUINDISIZ VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	542
<i>Nabiyeva Nilufar Olim qizi</i>	
МАШИННОЕ ОБУЧЕНИЕ В ПРОГНОЗИРОВАНИИ РЫНОЧНЫХ ТЕНДЕНЦИЙ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ	548
<i>Тен Марина Владимировна</i>	
РОЛЬ, СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	555
<i>Каюмова Гузел Иброхимхановна</i>	
QURILISH KORXONALARIDA AKTIVLARNI TAN OLISSHNING XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISHNI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	562
<i>Yahyojev To'liqin Ismatulla o'g'li</i>	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK KORXONALARINI BOSHQARUV MEKANIZMLARI	566
<i>Xudoyberganova Dilnoza Anvarjon qizi</i>	
QURILISH KORXONALARIDA BOSHQARUV MUNOSABATLARI MAZMUNI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	572
<i>Toshimov Azizbek Hakimovich</i>	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARGA KOMPANIYALAR KAPITALINI MAKSIMALLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	576
<i>Muradova Dildora Abdusalimovna</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARDAGI KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHDA BAZEL III TALABLARI	581
<i>Norova Nozima Nabiyevna</i>	
ЦИРКУЛЯРНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ, МИРОВАЯ ПРАКТИКА И ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ	588
<i>Алиева С.С.</i>	

KORXONALARDA SOLIQ HISOBINI TASHKIL ETISH VA UNING BUXGALTERIYA HISOBI BILAN O'ZARO BOG'LIQLIGI	594
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
HUDUDIY KORXONALARDA BIZNES JARAYONLARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY BOSHQARUV MODEL VA TAMOYILLARINING AHAMIYATI	599
Azimova Maxfuza Rashidovna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА - ВАЖНЫЙ ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА	604
Пирназаров Шоназар Махтовович	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	608
Abdinazarov Suhrobbek Bekmurod o'g'li, Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	
SINGAPUR VA JANUBIY KOREYADA BIZNES SUBYEKTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH.....	615
Nasriddinov Qobilbek Qurbonbekovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL ENERGIYAGA O'TISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	620
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
LOYIHALARNI STRATEGIK REJALASHTIRISHDA BIG DATA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARI	625
Xamrayev Zuxritdin Abduraxmanovich	
LOYIHA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA LOYIHA JAMOASINING ROLI VA FUNKSIYALARI	629
Utemuratov Sadik Muratovich	
IQLIM O'ZGARISHI VA RESURLAR CHEKLANGANLIGI SHAROITIDA YASHIL TURIZM MODELLARINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARINI TIZIMLI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANTIRISH	633
Rasulova Nigora Yusupovna	
ВЛИЯНИЕ КУЛЬТУРНЫХ РАЗЛИЧИЙ НА ПРОЦЕСС УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ КОММУНИКАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ПОДХОД.....	637
Латипов Ашур Али Рустам угли, Хамидов Далер Дилшодович	
ADAM SMIT IQTISODIY G'OYALARI VA ULARNING ZAMONAVIY IQTISODIYOTDAGI AHAMIYATI.....	641
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT SIFATINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	646
Baytanov O'ralboy Miraqul o'g'li	
SOCIAL PROTECTION SYSTEM OF THE POPULATION IN THE CONDITIONS OF A TRANSFORMATIONAL ECONOMY.....	651
M. Sh. Rakhimova	
SANOATNI YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA, SIYOSIY MEKANIZMLAR VA O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY XULOSALAR	655
To'qumbetov Og'abek Shavkat o'g'li, Ruziyeva Dilobar Isomjonovna	
TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA AHOLI FAROVONLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	661
Bobayev Isroiljon Abdinabiyevich	
IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF THE MAHALLA INSTITUTION IN THE TERRITORIAL GOVERNANCE SYSTEM: MODERNIZATION OF INSTITUTIONAL AND ORGANIZATIONAL MECHANISMS	666
Mirbabayev Farrukh Atkhamovich	
AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASHDA DAVLAT BUDJETI XARAJATLARI TAHLILI	674
Xannarov Komiljon Karimovich	
INVESTITSIYA KO'CHMAS MULKI HISOBINI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	681
Maxmudov Jamshed Ashrafovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМА ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ РАЗВИТИЯ ПАЛОМНИЧЕСКОГО ТУРИЗМА.....	687
Навруз-Зода Бахтиёр Негматович, Мусаев Маликжон Кароматович	

TRANSFORMING UZBEKISTAN THROUGH DIGITALIZATION IN A GLOBALIZED WORLD.....	694
Narzullaeva Umidakhon Nodir qizi	
SUG'ORILADIGAN YERLARDA SUVDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	699
Elomonov Ro'zimurod Doniyor o'g'li, Abdug'aniyev Otabek Allajonovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИОННЫХ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ.....	704
Р. И. Хакимов	
TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHGA USLUBIY YONDOSHUVLAR	713
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINI BOSHQARISHDA SAMARADORLIK HOLATI TAHLILI	718
Kasimov Saidakmal Saidahrolovich	
BANKLARNING IJTIMOIIY ROLINI OSHIRISHDA YASHIL DEPOZITLARNING AHAMIYATI	722
Berdiyev Akram O'ktamovich	
CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI	728
Xikmetov Nodirbek Ikromovich	
AHOLI DAROMADLARI TENGSIZLIGINING SHAKLLANISHI, UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI	735
Atayev Jaxongir Erkinovich	
KORXONALARDA DAROMAD VA XARAJATLAR BILAN BOG'LIQ MOLIVAVIY XATARLAR TASNIFI VA ULARNI AUDITDA ANIQLASH USULLARI.....	740
Mehriyev Sobit Sayim o'g'li, Dadarbayev Muzaffar Abduraxmanovich	
GREEN BONDS: ESSENCE, SIGNIFICANCE AND DEVELOPMENT PROSPECTS IN UZBEKISTAN	746
Susanna S. Alieva	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	753
Marupov Qobil Komilovich	
МОДЕЛЬ ЧЕБОЛЬ ОРГАНИЗАЦИИ БИЗНЕСА В РЕСПУБЛИКЕ КОРЕЯ: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЙ И СРАВНИТЕЛЬНО-УПРАВЛЕНЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	758
Латипов Ашур Али Рустам ўғли, Ризаева Зумрад Алишеровна	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RAG'BATLANTIRISHDA SOLIQ PREFERENSIYALARINING ROLI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	762
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	
AKSIZ SOLIG'INING BUDJET DAROMADLARI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI VA MAZKUR SOLIQNI BUDJETGA UNDIRISH TARTIBINING TAHLILI	769
Nazarova Rushana Ravshan qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING ROLI: XORAZM VILOYATI MISOLIDA.....	774
Ibodullayev Dilshod Ibragimovich	
HUDDIY INVESTITSION JOZIBADORLIKNI BAHOLASHNING OPTIMIZATSIYALANGAN METODOLOGIYASI: ASOSIY KO'RSATKICHLARNING KO'P O'LCHOVLI TAHLILI.....	781
Xolmurotova Diyoraxon Ibragimovna, Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi	
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ГЕРМАНИИ	788
Артикова Шохиди Ильясовна	
"YASHIL" TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA KORXONALAR MARKETING STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI	793
Rasulova Nigora Nematovna	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA ASOSIY KAPITALGA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH YO'NALISHLARI	799
Sultanova Aziza Baxtiyar qizi	

KORXONALARDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	802
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA ULARNI BAHOLASH USULLARI.....	807
Nazirova Sayyora Baxtiyorovna, Qulmamatova Barno Omonovna, Sharifova Nargiza Djurayevna	
MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINI JORIY ETISHNING O'ZBEKISTON KORXONALARIDA MOLIYAVIY SHAFFOFLIKKA TA'SIRI	811
Murodova E'zoza Maqsud qizi	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI TA'MINOT ZANJIRINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: ISHLASH MEXANIZMI VA ALGORITMINI ISHLAB CHIQISH	816
Umarov Bobur Murtazoyevich	

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI TA'MINOT ZANJIRINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: ISHLASH MEXANIZMI VA ALGORITMINI ISHLAB CHIQUISH

Umarov Bobur Murtazoyevich

Toyloq olimpiya va paralimpiya sport turlariga tayyorlash markazi bosh hisobchisi

E-mail: boburiy_6573@mail.ru

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish masalasi tahlil qilinadi. Tadqiqot jarayonida IoT, blockchain, sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalarining integratsiyalashgan tatbiqi asosida ta'minot zanjirining ishlash mexanizmi hamda uning algoritmini ishlab chiqishga doir ilmiy asoslangan yondashuvlar bayon etiladi. Xorijiy davlatlar — Singapur, Estoniya, Janubiy Koreya va Gruziya tajribalari qiyosiy tahlil asosida o'rganilib, O'zbekiston sharoitiga moslashtirilgan bosqichma-bosqich tavsiyaviy model taklif etilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalarni izchil joriy etish ta'minot zanjiri shaffofligini 40–60 foizga oshirish, logistika xarajatlarini esa 25–35 foizga qisqartirish imkonini beradi. Mazkur maqola iqtisodiyot, boshqaruv va agrar siyosat sohalarida tadqiqot olib borayotgan mutaxassislar hamda qaror qabul qiluvchilar uchun amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: ta'minot zanjiri, raqamli texnologiyalar, qishloq xo'jaligi, IoT, blockchain, sun'iy intellekt, Big Data, logistika, O'zbekiston, algoritim.

Abstract. This article examines the improvement of the agricultural supply chain in Uzbekistan through the application of digital technologies. The study substantiates scientific approaches to developing the operational mechanism and algorithm of the supply chain based on the integrated implementation of IoT, blockchain, artificial intelligence, and Big Data technologies. A comparative analysis of international experience — including Singapore, Estonia, South Korea, and Georgia — is conducted, and a step-by-step recommended model adapted to the conditions of Uzbekistan is proposed. The research findings indicate that the consistent implementation of digital technologies can increase supply chain transparency by 40–60% and reduce logistics costs by 25–35%. The article has practical significance for specialists in economics, management, and agrarian policy, as well as for decision-makers.

Key words: supply chain, digital technologies, agriculture, IoT, blockchain, artificial intelligence, Big Data, logistics, Uzbekistan, algorithm.

Аннотация. В данной статье анализируется совершенствование цепочки поставок сельскохозяйственной продукции Узбекистана на основе цифровых технологий. В ходе исследования обоснованы научные подходы к разработке механизма функционирования и алгоритма цепочки поставок на основе интегрированного применения технологий IoT, blockchain, искусственного интеллекта и Big Data. На основе сравнительного анализа изучен опыт зарубежных стран — Сингапура, Эстонии, Южной Кореи и Грузии, и предложена поэтапная рекомендательная модель, адаптированная к условиям Узбекистана. Результаты исследования показывают, что последовательное внедрение цифровых технологий позволяет повысить прозрачность цепочки поставок на 40–60 % и сократить логистические издержки на 25–35 %. Статья представляет практический интерес для специалистов в области экономики, управления и аграрной политики, а также для лиц, принимающих решения.

Ключевые слова: цепочка поставок, цифровые технологии, сельское хозяйство, IoT, blockchain, искусственный интеллект, Big Data, логистика, Узбекистан, алгоритм.

KIRISH

Global iqtisodiyotning jadal raqamlashib borishi sharoitida qishloq xo'jaligi ta'minot zanjiri tizimini an'anaviy usullar asosida boshqarish samaradorligi bosqichma-bosqich pasayib bormoqda. Food and Agriculture Organization (FAO) ma'lumotlariga ko'ra, rivojlanayotgan mamlakatlarda qishloq xo'jaligi mahsulotlarining 30–40 foizi ta'minot zanjirining yetarli darajada tashkil etilmaganligi sababli yo'qotilmoqda [1, b. 47]. Mazkur holat nafaqat iqtisodiy yo'qotishlarga olib keladi, balki aholining oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash jarayoniga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekistonda 2017–yildan boshlab amalga oshirilayotgan tizimli islohotlar, xususan, 2020–2025–yillarga mo'ljallangan “Raqamli O'zbekiston” strategiyasi hamda qishloq xo'jaligini rivojlantirishga qaratilgan milliy dasturlar ushbu sohadagi muammolarni hal etishga xizmat qiluvchi muhim institutsional asos sifatida namoyon bo'lmoqda [2, b. 12]. Shu bilan birga, olib borilayotgan monitoring natijalari mazkur dasturlarni amaliyotga joriy etish jarayonini yanada jadallashtirish zarurligini ko'rsatmoqda.

Tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, O'zbekiston qishloq xo'jaligi sektori yalpi ichki mahsulotda 17,6 foizlik ulushga ega bo'lib, mamlakat iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi [3, b. 8]. Shu bilan birga, mazkur tarmoqda ta'minot zanjiriga raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish darajasi hali yetarli darajada shakllanmagan. Natijada ishlab chiqaruvchidan iste'molchiga qadar bo'lgan jarayonda ortiqcha vositachilik, narx shakllanishida yetarli shaffoflikning ta'minlanmaganligi hamda logistika xarajatlarining nisbatan yuqoriligi kabi holatlar kuzatilmoqda.

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi IoT, blockchain, sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalariga asoslangan integratsiyalashgan raqamli ta'minot zanjiri modelining ishlash mexanizmi hamda algoritmini ishlab chiqishdan iborat. Shuningdek, ishlab chiqilgan model asosida O'zbekiston sharoitiga mos amaliy tavsiyalarni shakllantirish ko'zda tutiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ta'minot zanjiri nazariyasining konseptual asoslari Sunil Chopra va Peter Meindl tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, mualliflar ta'minot zanjiri samaradorligini uch asosiy omil — aloqa, resurslar va jarayonlar integratsiyasi orqali baholash mumkinligini ilmiy jihatdan asoslab bergan [4]. Mazkur yondashuv keyingi bosqichda raqamli texnologiyalar bilan boyitilib, Michael Porter tomonidan “raqamli qiymat zanjiri” konsepsiyasi doirasida yanada rivojlantirilgan [5].

Blockchain texnologiyasining ta'minot zanjiriga tatbiqi yo'nalishida Feng Tian tomonidan olib borilgan tadqiqot alohida ilmiy ahamiyatga ega. Unda HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) tamoyillarini blockchain texnologiyasi bilan integratsiya qilish orqali oziq-ovqat mahsulotlari ta'minot zanjirida to'liq kuzatuvchanlikni ta'minlash imkoniyati empirik jihatdan asoslab berilgan [6, b. 344–361]. Walmart kompaniyasining amaliy tajribasi esa blockchain texnologiyasi joriy etilgandan so'ng mahsulot kelib chiqishini aniqlash muddati 7 kundan 2,2 soniyagacha qisqarganini ko'rsatadi [7, b. 3].

IoT texnologiyalarining agrar sektorda qo'llanilishi bo'yicha Lars Wolfert va hammualliflar tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlarda “Smart Farming” konsepsiyasi asoslab berilgan [8]. Ushbu yondashuvga ko'ra, IoT qurilmalari fermer xo'jaliklarida qaror qabul qilish jarayonlarini 60 foizgacha avtomatlashtirish imkonini beradi. Sun'iy intellekt va mashinaviy o'qitish algoritmlarining ta'minot zanjiri prognozlash jarayonlarida qo'llanilishi yuzasidan Romain Carbonneau va hammualliflar tomonidan amalga oshirilgan meta-tahlil natijalari ML asosidagi prognoz modellarining an'anaviy statistik usullarga nisbatan o'rtacha 23–31 foiz yuqori aniqlikni ta'minlashini ko'rsatadi [9].

Mahalliy ilmiy tadqiqotlarda Xolmo'minov va Raximov tomonidan O'zbekiston agrar sektorida raqamli transformatsiya jarayonlari tahlil qilingan [10; 11]. Ushbu tadqiqotlarda mavjud institutsional va infratuzilmaviy sharoitlarni yanada takomillashtirish, normativ-huquqiy bazani rivojlantirish hamda kadrlar salohiyatini oshirish istiqbollari asoslab berilgan. Shu bilan birga, mavjud adabiyotlarda ta'minot zanjirining yaxlit ishlash mexanizmi va algoritmini kompleks yondashuv asosida ifodalovchi integratsiyalashgan modellar yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Mazkur ilmiy bo'shliqni to'ldirish ushbu tadqiqotning asosiy ilmiy yangiligi sifatida e'tirof etiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda metodologik asos sifatida qiyosiy tahlil usuli, statistik ma'lumotlar tahlili hamda xalqaro indekslar metodologiyasi kompleks tarzda qo'llanildi. Qiyosiy tahlil doirasida Singapur, Estoniya, Janubiy Koreya va Gruziya davlatlarining ta'minot zanjirini raqamlashtirish bo'yicha ilg'or tajribalari O'zbekiston sharoiti bilan solishtirilib o'rganildi. Statistik ma'lumotlar tahlili O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi, Qishloq xo'jaligi vazirligi hamda World Bank tomonidan e'lon qilingan 2019–2023–yillar kesimidagi rasmiy hisobotlar asosida amalga oshirildi.

Tadqiqot doirasi qishloq xo'jaligi mahsulotlarining — donli ekinlar, meva-sabzavot va paxta — to'liq ta'minot zanjiridagi barcha bo'g'inlarini, ya'ni ishlab chiqarish, yig'ib-terib olish, saqlash, qayta ishlash, logistika hamda sotuv bosqichlarini qamrab oladi. Xalqaro indekslar sifatida Logistics Performance Index (LPI), OECD Digital Government Index hamda IMD World Digital Competitiveness Ranking ko'rsatkichlaridan foydalanildi.

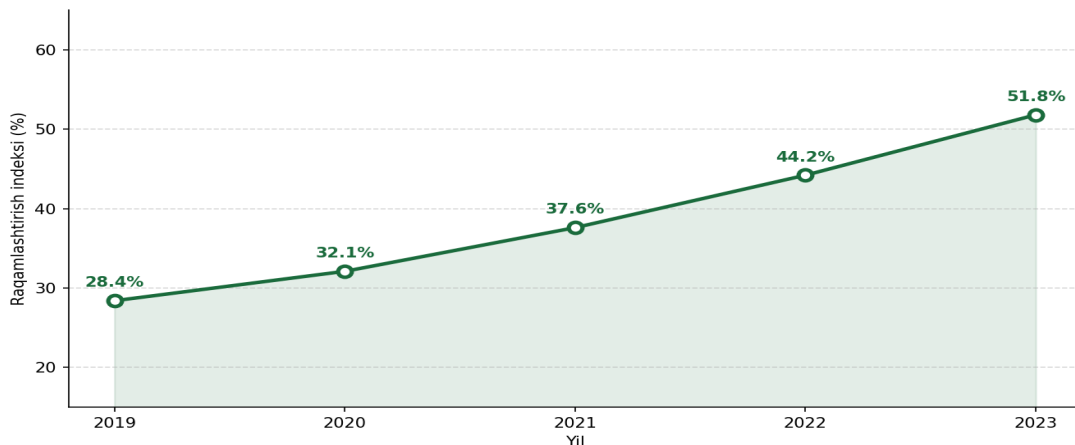
Tadqiqotning normativ-huquqiy asosini O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020–yil 5–oktyabrdagi PF–6079–sonli¹ “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi tashkil etadi [2].

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 05.10.2020 yildagi PF-6079-son <https://lex.uz/docs/-5030957>

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlari ta'minot zanjirining hozirgi holati raqamlashtirish jarayonlari qisman va to'liq uyg'unlashtirilmagan tarzda amalga oshirilayotganini ko'rsatadi. Mamlakatda shakllangan ta'minot zanjiri tuzilmasi asosan an'anaviy ko'p bosqichli vositachilik tizimiga tayanadi, bu esa ishlab chiqaruvchi va iste'molchi o'rtasidagi narx tafovutining o'rtacha 2,8–3,5 baravar ortishiga olib kelmoqda [3, b. 24]. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni joriy etishning bosqichma-bosqich va fragmentar xususiyatga egaligi tizim samaradorligini yanada oshirish uchun qo'shimcha imkoniyatlar mavjudligini ko'rsatadi (1-rasm).

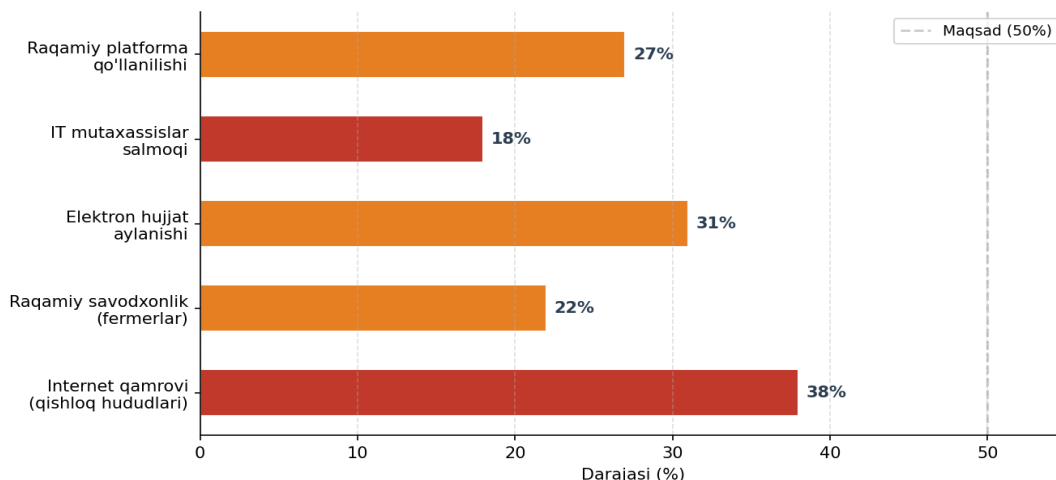

1-rasm. O'zbekistonda qishloq xo'jaligida raqamlashtirish darajasi dinamikasi (2019–2023–yillar)

Mazkur rasm O'zbekistonda qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirida raqamlashtirish indeksining 2019–2023–yillar davomidagi o'sish dinamikasini aks ettiradi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ushbu ko'rsatkich 2019–yilda 28,4 foizdan 2023–yilga kelib 51,8 foizgacha oshgan, ya'ni besh yil davomida qariyb 23 foizga o'sish kuzatilgan. Ushbu ijobiy dinamika sohada raqamli transformatsiya jarayonlari bosqichma-bosqich rivojlanib borayotganini ifodalaydi.

Shu bilan birga, mavjud o'sish sur'atlari raqamli transformatsiyani to'liq institutsionallashtirish tizim darajasiga olib chiqish uchun qo'shimcha imkoniyatlarni ishga solish zarurligini ko'rsatadi. Ta'minot zanjirini raqamlashtirish jarayonida aniqlangan asosiy muammolar holati foiz ko'rsatkichlari orqali baholandi. Jumladan, qishloq hududlarida internet qamrovi 38 foizni, raqamli savodxonlik darajasi esa 22 foizni tashkil etmoqda. Ushbu ko'rsatkichlar belgilangan maqsadli daraja — 50 foiz — bilan solishtirilganda, rivojlantirish uchun sezilarli zaxiralar mavjudligini ko'rsatadi.

Ayniqsa, fermer xo'jaliklarida raqamli savodxonlik darajasini oshirish texnologiyalarni samarali joriy etishning muhim omillaridan biri hisoblanadi va bu yo'nalishda tizimli chora-tadbirlarni kuchaytirish dolzarb ahamiyat kasb etadi [12, b. 44] (2-rasm).

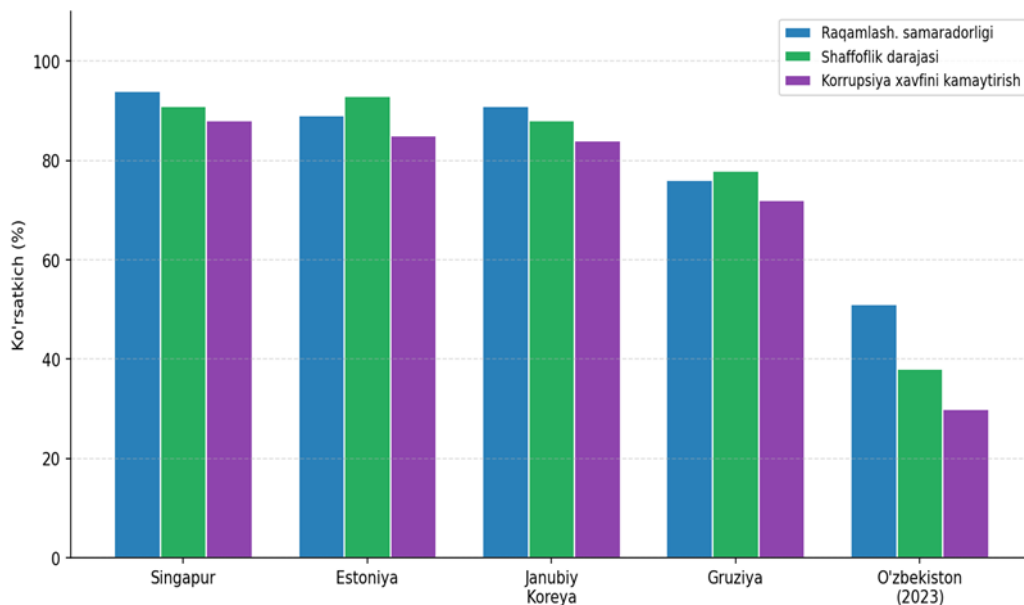

2-rasm. Qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirida raqamlashtirishning asosiy muammolari bo'yicha mavjud ko'rsatkichlar (2023–yil)

Yuqorida keltirilgan ko'rsatkichlar bilan bir qatorda, ta'minot zanjirida ma'lumotlar yaxlitligi va xavfsizligini ta'minlash masalasi ham alohida ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) tomonidan O'zbekiston qishloq xo'jaligi sektoriga oid 2022–yilda e'lon qilingan baholash hisobotida kiberxavfsizlik infratuzilmasini rivojlantirish zarurati ta'minot zanjirining raqamli transformatsiyasini yanada takomillashtirishning muhim omillaridan biri sifatida qayd etilgan [13, b. 67].

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, Singapur qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirini raqamlashtirish sohasida ilg'or natijalarga erishgan davlatlardan biri hisoblanadi. Singapore Food Agency (SFA) tomonidan joriy etilgan "Farm-to-Fork" (F2F) raqamli platformasi oziq-ovqat mahsulotlarining kelib chiqishidan boshlab yakuniy iste'molchigacha bo'lgan barcha bosqichlarni real vaqt rejimida kuzatish imkonini beradi. Mazkur platforma 2021–yilga kelib ta'minot zanjiri shaffofligini 94 foiz darajagacha oshirishga erishgan [14, b. 22].

3-rasm. Ta'minot zanjirini raqamlashtirish bo'yicha xorijiy davlatlar va O'zbekiston ko'rsatkichlari qiyosi

Estoniya tajribasi shuni ko'rsatadiki, X-Road ma'lumotlar almashinuvi platformasi asosida qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirining barcha ishtirokchilari yagona raqamli muhitga integratsiya qilingan. "E-agriculture" tizimi doirasida fermerlar, qayta ishlovchilar, distribyutorlar hamda nazorat organlari o'rtasida real vaqt rejimida axborot almashinuvi yo'lga qo'yilgan. Mazkur yondashuv natijasida logistika xarajatlari 31 foizga, ma'muriy yuklama esa 42 foizga qisqargani kuzatiladi [15, b. 156] (1-jadval).

1-jadval. Xorijiy davlatlar tajribasi asosida ta'minot zanjirini raqamlashtirish bo'yicha qiyosiy tahlil

Ko'rsatkich	Singapur	Estoniya	Janubiy Koreya	Gruziya
Raqamlashtirish samaradorligi	94 %	89 %	91 %	76 %
Shaffoflik darajasi	91 %	93 %	88 %	78 %
Logistika xarajatlarning qisqarishi	28 %	31 %	35 %	24 %
Tatbiq etish muddati	2015–2021–yillar	2013–2020–yillar	2016–2022–yillar	2014–2020–yillar
Asosiy texnologiyalar	F2F platformasi + IoT	X-Road + E-agriculture	Smart Farm + AI	e-Government + Blockchain

Janubiy Koreya agrar sektorida raqamli ta'minot zanjirini rivojlantirishda "Smart Farm" innovatsion yondashuvi muhim o'rin egallaydi. Mazkur yondashuv doirasida maxsus o'quv-innovatsion markazlar tashkil etilib, ilg'or texnologiyalarni kichik fermer xo'jaliklariga samarali transfer qilish mexanizmlari yo'lga qo'yilgan. 2022–yil ma'lumotlariga ko'ra, "Smart Farm" texnologiyalari joriy etilgan xo'jaliklarda hosildorlik o'rtacha 27 foizga, resurslardan foydalanish samaradorligi esa 35 foizga oshgani qayd etilgan [16, b. 88].

Gruziya tajribasi O'zbekiston uchun alohida amaliy ahamiyatga ega bo'lib, iqtisodiy transformatsiya jarayonlari va agrar islohotlar nuqtai nazaridan muayyan o'xshashliklarni namoyon etadi. Gruziyada 2014–

2020–yillar davomida amalga oshirilgan agrar raqamlashtirish dasturi natijasida ta'minot zanjiri shaffofligini 78 foizga oshirish hamda boshqaruv samaradorligini sezilarli darajada yaxshilashga erishilgan [17, b. 44].

Mazkur to'rt davlatning raqamli ta'minot zanjiri ko'rsatkichlarini O'zbekiston bilan qiyosiy tahlil qilish natijalari shuni ko'rsatadiki, mamlakatimizda ushbu yo'nalishda sezilarli rivojlanish salohiyati mavjud. Bu esa amalga oshirilayotgan islohotlar doirasida raqamli transformatsiya jarayonlarini yanada jadallashtirish orqali yuqori natijalarga erishish mumkinligini tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalarini umumlashtirish asosida O'zbekiston qishloq xo'jaligi ta'minot zanjiri uchun besh qatlamli integratsiyalashgan raqamli arxitektura modeli ishlab chiqildi. Mazkur model xalqaro amaliyotda qo'llanilayotgan ilg'or yondashuvlarni milliy sharoitga moslashtirish asosida shakllantirilgan.

Birinchi qatlam — ma'lumotlarni yig'ish va sensorika qatlami — dalalar, omborlar va transport vositalarida joylashgan IoT qurilmalari, GPS kuzatuv tizimlari hamda dronlar asosidagi monitoring texnologiyalarini o'z ichiga oladi.

Ikkinchi qatlam — integratsiya va bulutli saqlash qatlami — barcha ma'lumot manbalarini API orqali yagona platformaga birlashtiruvchi infratuzilma sifatida xizmat qiladi.

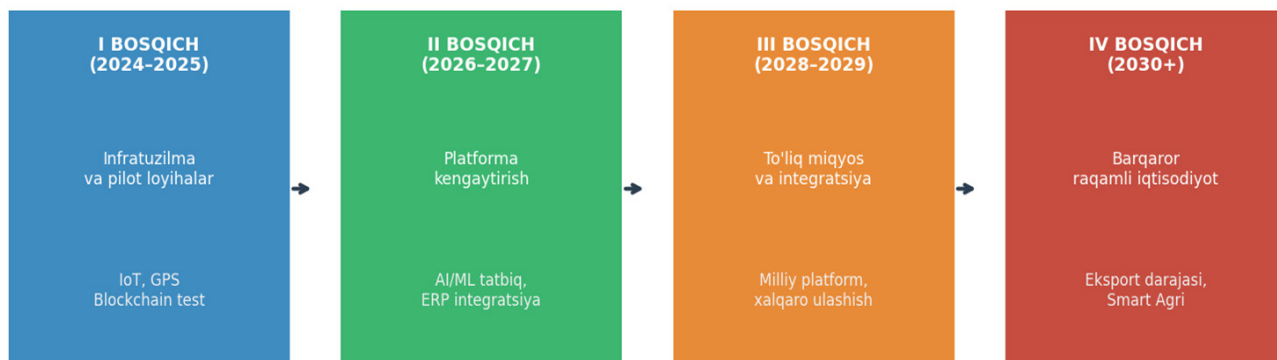
Uchinchi qatlam — sun'iy intellekt va qaror qabul qilish qatlami — yig'ilgan ma'lumotlar asosida prognozlash, xavflarni baholash hamda optimallashtirishga oid tavsiyalar ishlab chiqishni ta'minlaydi.

To'rtinchi qatlam — real vaqt monitoring qatlami — ta'minot zanjirida yuzaga keladigan anomaliyalarni aniqlash, ogohlantirishlarni shakllantirish va ularni mas'ul subyektlarga tezkor yetkazish funksiyalarini bajaradi.

Beshinchi qatlam — foydalanuvchi interfeysi qatlami — fermerlar uchun mobil ilovalar, davlat organlari uchun veb-portal hamda eksportyor va logistika hamkorlari uchun API integratsiyasini o'z ichiga oladi.

Mazkur ko'p qatlamli arxitekturaning asosiy ustunligi uning moslashuvchanligi va kengaytirilish imkoniyatlarida namoyon bo'ladi, ya'ni har bir qatlam mustaqil ravishda takomillashtirilishi mumkin.

O'zbekiston sharoitida ta'minot zanjirini raqamli texnologiyalar asosida rivojlantirish uchun bosqichma-bosqich joriy etiladigan model taklif etiladi. Ushbu model xorijiy tajriba va milliy imkoniyatlar uyg'unligini hisobga olgan holda ishlab chiqilgan (4-rasm).

4–rasm. O'zbekiston uchun ta'minot zanjirini raqamlashtirish bo'yicha bosqichma-bosqich amalga oshirish modeli sxemasi

Birinchi bosqich (2024–2025–yillar) qishloq xo'jaligining pilot hududlarida asosiy raqamli infratuzilmani joriy etishni nazarda tutadi. Ushbu bosqichda IoT sensorlari, GPS kuzatuv tizimlari hamda blockchain platformalari sinovdan o'tkaziladi. Shu bilan birga, aholining raqamli savodxonligini oshirishga qaratilgan o'quv dasturlari parallel ravishda amalga oshiriladi. Pilot loyiha natijalari asosida zarur takomillashtirishlar kiritilgach, keyingi bosqichga o'tiladi.

Ikkinchi bosqich (2026–2027–yillar) muvaffaqiyatli sinovdan o'tgan texnologiyalarni milliy miqyosda keng joriy etish bosqichi hisoblanadi. Ushbu davrda sun'iy intellekt va mashinaviy o'qitish (AI/ML) modullari hamda ERP tizimlari integratsiyasi amalga oshiriladi. Shuningdek, xususiy sektorni raqamli ta'minot zanjiri platformalariga jalb etish maqsadida davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi [18, b. 91].

Uchinchi bosqich (2028–2029–yillar) milliy yagona raqamli ta'minot zanjiri platformasini to'liq ishga tushirish hamda uni xalqaro tizimlar bilan integratsiya qilishni nazarda tutadi.

To'rtinchi bosqich (2030–yil va undan keyingi davr) barqaror raqamli agrar iqtisodiyotni shakllantirish hamda eksportga yo'naltirilgan Smart Agriculture tizimiga bosqichma-bosqich o'tishni ifodalaydi.

Mazkur bosqichlarning samarali amalga oshirilishi uchun normativ-huquqiy bazani yanada takomillashtirish, kiberxavfsizlikni ta'minlash hamda kadrlar salohiyatini oshirish ustuvor yo'nalishlar sifatida qaraladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Amalga oshirilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, quyidagi xulosalar shakllantirildi. O'zbekistonda qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirida raqamlashtirish darajasi so'nggi besh yil davomida sezilarli o'sishni namoyon etib, 28,4 foizdan 51,8 foizgacha oshgan. Ushbu ijobiy dinamika sohada raqamli transformatsiya jarayonlarining izchil rivojlanib borayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, xalqaro tajribalar bilan qiyosiy tahlil natijalari ushbu yo'nalishda yanada yuqori natijalarga erishish uchun qo'shimcha imkoniyatlar mavjudligini tasdiqlaydi. Xususan, Estonia va Singapore tajribasi to'g'ri strategik yondashuv va bosqichma-bosqich amalga oshirish orqali 6–8 yil ichida ta'minot zanjirini tubdan takomillashtirish mumkinligini ko'rsatadi.

Tadqiqot doirasida taklif etilgan besh qatlamli integratsiyalashgan raqamli arxitektura modeli O'zbekiston sharoitida IoT, blockchain va sun'iy intellekt texnologiyalarini tizimli ravishda joriy etish imkonini beradi. Shuningdek, ishlab chiqilgan bosqichma-bosqich amalga oshirish modeli milliy moliyaviy imkoniyatlar va kadrlar salohiyatini hisobga olgan holda 2024–2030–yillar uchun aniq va asoslangan yo'l xaritasini taqdim etadi.

Kelgusidagi tadqiqotlar uchun quyidagi yo'nalishlar ustuvor ahamiyat kasb etadi: birinchidan, taklif etilgan arxitektura modelining pilot tatbiqi natijalarini monitoring qilish va empirik baholash; ikkinchidan, ta'minot zanjirini raqamlashtirishning ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirini, xususan qishloq aholisi bandligi va daromadlari bilan bog'liq jihatlarni chuqur o'rganish; uchinchidan, O'zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan mintaqaviy raqamli ta'minot zanjiri hamkorligini rivojlantirish imkoniyatlarini tahlil qilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Food and Agriculture Organization. The State of Food and Agriculture: Moving Forward on Food Loss and Waste Reduction. — Rome: FAO, 2019. — 182 p.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF–6079–son Farmoni. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida. — Toshkent: Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 2020. — 34 b. <https://lex.uz/docs/-5030957>
3. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. Qishloq xo'jaligi sohasi tahliliy to'plami. — Toshkent: Statistika agentligi, 2023. — 124 b.
4. Sunil Chopra, Peter Meindl. Supply Chain Management: Strategy, Planning, and Operation. 6th ed. — Pearson Education, 2016. — 528 p.
5. Michael Porter. Competitive Advantage in the Digital Age. — Harvard Business Review, 2018, Vol. 96(3), pp. 44–62.
6. Feng Tian. A Supply Chain Traceability System for Food Safety Based on HACCP, Blockchain and Internet of Things. — Proceedings of the 14th International Conference on Service Systems and Service Management, 2017, pp. 2344–2361.
7. Frank A.G., Dalenogare L.S., Ayala N.F. Industry 4.0 Technologies: Implementation Patterns in Manufacturing Companies. — International Journal of Production Economics, 2019, Vol. 210, pp. 1–12.
8. Wolfert S., Ge L., Verdouw C., Bogaardt M.J. Big Data in Smart Farming: A Review. — Agricultural Systems, 2017, Vol. 153, pp. 69–80.
9. Carbonneau R., Laframboise K., Vahidov R. Application of Machine Learning Techniques for Supply Chain Demand Forecasting. — European Journal of Operational Research, 2008, Vol. 184(3), pp. 1140–1154.
10. Xolmo'minov Sh.R. O'zbekistonda agrar sektorda raqamli transformatsiya: muammo va yechimlar. — "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali, 2022, № 3, b. 15–28.
11. Raximov B.M. Qishloq xo'jaligida raqamli texnologiyalarni joriy etishning iqtisodiy samaradorligi. — "Moliya va bank ishi" jurnali, 2023, № 1(41), b. 78–95.
12. World Bank. Uzbekistan: Digitalization of the Agricultural Sector — Diagnostic Report. — Washington, DC: World Bank Group, 2023. — 98 p.
13. European Bank for Reconstruction and Development. Uzbekistan Agri Assessment: Food Supply Chain Digitalization Risks. — 2022. — 112 p.
14. Singapore Food Agency. Farm-to-Fork Digital Traceability Platform: Annual Report 2021–2022. — Singapore, 2022. — 54 p.
15. Vassil K. Estonian e-Government Ecosystem: Foundation, Applications, Outcomes. — Background Paper, World Development Report 2016. — Washington, DC: World Bank, 2016. — 196 p.
16. Korea Rural Economic Institute. Smart Farm Innovation Valley: Annual Performance Report 2022. — Naju: KREI, 2022. — 112 p.
17. Asian Development Bank. Georgia: Agricultural Digitalization and E-Government Program Completion Report. — Manila: ADB, 2021. — 78 p.
18. Organisation for Economic Co-operation and Development. Digital Government Index: 2019 Results. — OECD Public Governance Policy Papers, No. 03. — Paris: OECD Publishing, 2021. — 136 p.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Ei.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>